

Bizim hamımızın istedadı var, lakin istedad bəziləri üçün daş-qaş, bəziləri üçün kömür və sintetik maddələri daşıma vasitəsidir.

* * *

Xoşbəxtliyə cəhd xoşbəxt olmağın, həqiqətə yaxınlaşma isə doğrunu soyləməyin mümkünlüyünə inamdan başlayır.

* * *

"Kommunizm dövrü"ndə şeir yazan çox idi, bu özünü bir qədər gizli ifadə etməyin yeganə üsuluydu. 1989-cu il inqilabından sonra isə daha çox məqalələr yazılırdı, publisistika. Yeni, azad şəraitdə hamı dəyişikliyə öz birbaşa tohfəsini vermək istəyirdi, şeir birbaşa yol və üsul deyildi, yəqin belə hesab edirdilər. Bizdə, Şərqi Avropada, Rumıniyada poeziya ağ ciyər funksiyasını yerinə yetirirdi bir qədər. Səbəb metaforadaydı. Metafora terminlərin olmadığı muqayisədir. Həm də şeir bu tərəfi ilə senzuraya çox da məruz qala bilmirdi, çünki yarısı aydın, yarısı metafora səbəbiylə anlaşılmazdı. Bu da muəllif və oxucu arasında ecazkar ünsiyyət imkanı yaradırdı. Oxucu şeir vasitəsilə özünü asudə və azad hiss edirdi.

1989-cu ildə senzuranın ləğvindən sonra biz bir müddət nə baş verdiyini anlamadıq. Çünki bəzən hər sətir və nöqtə-vergül uğrunda mubarizə aparmışdıq. Nə baş veridiyini tədricən anladıq. Hər şey məntiqi və rəasional idi. Əvvəllər bizdə poeziya bir çox şeyi - dini, tarixi, qadağan olunmuş başqa şeyləri əvəz edirdi. Metafora vasitəsilə diqqətdən yayınaraq biz bu şeylər haqqında danışa bilirdik. Normal şəraitdə hər şey öz yerini aldı. Poeziya elitar publikanın malına çevrildi. Mən anlamağa başladım ki, "azadlıq sözünün çəkisi" azalıb. Senzura təzad yaradıbmış belə çıxır. Və azadlığı ilə qurban verən şair nə deməyindən asılı olmayaraq başına heç bir iş gəlməyən şairdən çox-çox vacibdi, önəmliydi.

Ana Blandiananın fikirlərindən

